

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ –
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ & ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Υποθεματική: Νέες επαγγελματικές δεξιότητες

Τάξεις: Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου

Τίτλος: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας
προσανατολισμό ή όχι;»

Εκπονητής: Δρ. Κων/νος Δ. Αρβανιτάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	4
2. Φιλοσοφία – Σκοπιμότητα του προγράμματος.....	4
3. Πληροφορίες υλοποίησης	5
3.1. Προαπαιτούμενες γνώσεις.....	5
3.2. Προετοιμασία υλικού.....	5
4. Περιγραφή των Επτά Εργαστηρίων.....	6
5. Δειγματικά Φύλλα Εργασίας	12
6. Αξιολόγηση του Προγράμματος.....	26
7. Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/τριας ...	26
8. Σενάριο για το βίντεο.....	26
9. Βιβλιογραφία	27
10. Ενδεικτική Δικτυογραφία	28
11. Παράρτημα	29
11.1 Ενδεικτικές εικόνες του 1 ^{ου} εργαστηρίου.....	29
11.2 Ενδεικτικό ερωτηματολόγιο παρακολούθησης του εκπαιδευτικού	30
11.2 Ενδεικτικό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της δημόσιας συζήτησης.....	30
11.3 Ενδεικτικό ερωτηματολόγιο περιγραφικής αυτοαξιολόγησης.....	30

1. Εισαγωγή

Στο πρόγραμμα αυτό με τη βοήθεια των παιδιών αναδεικνύονται οι αλλαγές που έφερε η είσοδος των ΤΠΕ στα παραδοσιακά επαγγέλματα, την κατάργηση κάποιων από αυτά και τη δημιουργία νέων. Όλα αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν από τα παιδιά για την επιλογή του δικού τους επαγγέλματος.

Ο τρόπος υλοποίησής του αναπτύσσει τις επτά από τις οκτώ βασικές ικανότητες των παιδιών (επικοινωνία στη μητρική γλώσσα, μαθηματική ικανότητα και ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία, ψηφιακή ικανότητα, μεταγνωστικές ικανότητες, κοινωνικές ικανότητες, αίσθημα πρωτοβουλίας και επιχειρηματικότητα, πολιτιστική γνώση και έκφραση) (DigComp, Horisson 2020, CRISS).

2. Φιλοσοφία – Σκοπιμότητα προγράμματος

Η συνεργασία των παιδιών και η αξιοποίηση των ΤΠΕ για τη διερεύνηση των σημαντικών αλλαγών που έφερε η είσοδος των ΤΠΕ στα παραδοσιακά επαγγέλματα, με την κατάργηση κάποιων και τη δημιουργία νέων έχει ως στόχο να τα βοηθήσει:

α) να αντιληφθούν τις αλλαγές που συμβαίνουν στο εργασιακό περιβάλλον λόγω της χρήσης των ΤΠΕ, β) να «παρακολουθήσουν» τις αλλαγές αυτές και γ) να γνωρίσουν τις νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν τα επόμενα χρόνια στην επαγγελματική τους πορεία.

Η μέθοδος που αξιοποιείται σε αυτό το πρόγραμμα είναι η ανακαλυπτική-διερευνητική μέθοδος με τη βοήθεια του Παιχνιδιού Ρόλων (Role Playing). Αυτή η μέθοδος είναι μια συνεργατική δραστηριότητα όπου ο/η εκπαιδευτικός θέτει το πρόβλημα της αλλαγής/κατάργησης των επαγγελμάτων ή και της δημιουργίας νέων, που μπορεί να σχετίζεται με τις ΤΠΕ και τις επιπτώσεις της στην επιλογή των νέων επαγγελμάτων από τους/τις μαθητές/τριες. Ο εκπαιδευτικός περιγράφει την προσομοίωση της δημόσιας συζήτησης και τους στόχους της, καθορίζει κανόνες και διαδικασίες και αναθέτει τους ρόλους στους/στις μαθητές/τριες. Σε επόμενες φάσεις ο κάθε μαθητής μελετά και εξασκείται στον ρόλο του παίρνοντας και ανατροφοδότηση από τον/την εκπαιδευτικό, εφαρμόζεται η προσομοίωση σε μικρές ομάδες και στα πλαίσια της τάξης και στο τέλος ακολουθεί συζήτηση και βγαίνουν συμπεράσματα.

Το πρόγραμμα αυτό αφορά τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ΣΕΠ) των μαθητών/τριών της Γ΄ Γυμνασίου και μπορεί να αξιοποιηθεί σε μια διαθεματική προσέγγιση της Πληροφορικής και της Τεχνολογίας.

3. Πληροφορίες υλοποίησης του προγράμματος

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εφαρμόζονται καινοτόμες μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις, όπως η συνεργατική μάθηση, η υπόδυση ρόλων (ομιλητή και ακροατηρίου), η διαλογική συζήτηση, η επίλυση προβλήματος, τα σχέδια εργασίας και ο καταγισμός ιδεών.

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριές του να αναλάβουν τους ρόλους του ομιλητή και του ακροατηρίου. Έτσι, δίνοντάς τους «μικρόφωνο», οι μαθητές/τριες μπορούν να πουν τις απόψεις τους με επιχειρήματα, αναπτύσσοντας τη δημιουργική τους σκέψη και τον ρητορικό τους λόγο, να αντιμετωπίσουν το πολύπλοκο πρόβλημα της καλλιέργειας συγκεκριμένων δεξιοτήτων για το μελλοντικό τους επάγγελμα. Αυτό απαιτεί πέραν της μίας σωστής απάντησης και την χρησιμοποίηση μιας ποικιλίας δεξιοτήτων, πέρα από αυτές που χρησιμοποιούνται σε ένα τυπικό ερευνητικό έργο.

3.1 Προαπαιτούμενες γνώσεις

Η υλοποίηση των επτά μονώρων εργαστηρίων από τους μαθητές προϋποθέτει την από πριν εξοικείωσή τους με:

α) την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, β) την επεξεργασία αναλογικών και ψηφιακών στοιχείων (φωτογραφίες, ηχογραφήσεις, βίντεο, ...), γ) το «ανέβασμά» τους ως ψηφιοποιημένα αρχεία στο διαδίκτυο, δ) την παρουσίαση αυτού του υλικού με τη βοήθεια κατάλληλα επιλεγμένου τρόπου (π.χ. λογισμικού παρουσίασης PowerPoint, δημιουργία βίντεο, κατασκευή ιστοσελίδας...), ε) τις πλατφόρμες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπως την Webex, την eClass ή/και την e-me, στ) αρκετά εργαλεία της εξ αποστάσεως επικοινωνίας ομάδων και ατόμων, όπως το Forum, τις Συζητήσεις, το chat, τα άμεσα μηνύματα, την κουβεντούλα, και ζ) τα εργαλεία καταγραφής εικόνας και ήχου.

3.2 Προετοιμασία υλικού

Η προετοιμασία του υλικού του προγράμματος περιλαμβάνει:

α) Την εκτύπωση των **τεσσάρων φωτογραφιών**, με τις οποίες θα χωριστούν οι μαθητές στις τέσσερις υποομάδες.
β) Την εκτύπωση των **επτά φύλλων εργασίας**, που αντιστοιχούν στα επτά μονώρα εργαστήρια. Τα επτά φύλλα εργασίας θα συνοδεύουν και όσες ηλεκτρονικές διευθύνσεις επιλέξει ο/η εκπαιδευτικός από το κεφ. 10: *Ενδεικτική Δικτυογραφία*.
γ) Την εκτύπωση του **ερωτηματολογίου παρακολούθησης** της εκτέλεσης των εργαστηρίων από τον/την εκπαιδευτικό.

δ) Την εκτύπωση του **ενδεικτικού ερωτηματολογίου**, που αφορά την **αξιολόγηση της δημόσιας συζήτησης** από τους/τις μαθητές/τριες, που την παρακολούθησαν.

ε) Την εκτύπωση του **ερωτηματολογίου**, που αφορά την **αυτοαξιολόγηση** των μαθητών/τριών, που συμμετέχουν στις ομάδες του προγράμματος.

στ) Την **προετοιμασία του εργαστηρίου** των Η/Υ (σε συνεργασία με τον/την πληροφορικό του σχολείου), για να μπορέσουν οι μαθητές/τριες να αναζητήσουν πληροφορίες από το διαδίκτυο, να τις μοιραστούν με την ομάδα τους και να κατασκευάσουν την παρουσίασή τους σε μαθητές/τριες του σχολείου.

4. Περιγραφή των Επτά Εργαστηρίων

Ο σχεδιασμός των επτά εργαστηρίων έχει λάβει υπόψη του τη λειτουργία του σχολείου είτε δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως. Γι' αυτό και οι προτεινόμενες δραστηριότητες μπορούν να υλοποιηθούν είτε με τη βασική υλικοτεχνική υποδομή (Η/Υ και προτζέκτορας ανά τάξη, εργαστήριο Η/Υ του σχολείου, είτε με την πλατφόρμα εξ αποστάσεως επικοινωνίας *Webex* (σύγχρονα) και την *eClass* ή την *e-me* (ασύγχρονα)).

1^ο εργαστήριο: Ο πρώτος στόχος του 1^{ου} εργαστηρίου αφορά την **ευαισθητοποίηση** των μαθητών/τριών σχετικά με την **κατηγοριοποίηση** των επαγγελμάτων σε τέσσερις (4) βασικές ομάδες. Για να γίνει αυτό ο/η εκπαιδευτικός θα **προβάλει σχετικό βίντεο** με εικόνες από επαγγέλματα του μέσου του 20^{ου} αιώνα και θα ρωτήσει τους μαθητές/τριες τα εξής: (Ποια από αυτά **δεν υπάρχουν πια** («εξαφανισμένα» επαγγέλματα); Ποια **έχουν αλλάξει** («προσαρμοσμένα» επαγγέλματα); Ποια **παραμένουν τα ίδια** («ανθεκτικά» επαγγέλματα); Ποια σημερινά επαγγέλματα **δεν υπήρχαν τότε** («νέα» επαγγέλματα); Γιατί πιστεύεις ότι έγινε αυτό;), αξιοποιώντας τη μέθοδο του **καταιγισμού ιδεών (brainstorming)**. Όταν το εργαστήριο γίνει δια ζώσης μπορεί να αξιοποιηθεί ο Η/Υ και ο προτζέκτορας της τάξης, ενώ όταν γίνει εξ αποστάσεως μπορεί να αξιοποιηθεί η πλατφόρμα *Webex* και η επιλογή «*Share Screen*» για να δουν οι μαθητές το βίντεο.

Ο **δεύτερος στόχος** του 1^{ου} εργαστηρίου αφορά την **ενεργή και ισότιμη συμμετοχή** όλων των μαθητών/τριών στην ομάδα που τυχαία θα ενταχθούν. Αυτός ο **τυχαίος χωρισμός** των μαθητών/τριών της τάξης στις τέσσερις διαφορετικές ομάδες επαγγελμάτων («ανθεκτικά» επαγγέλματα, «εξαφανισμένα» επαγγέλματα, «προσαρμοσμένα» επαγγέλματα, «νέα» επαγγέλματα) και η **γνωριμία των μελών** μπορεί να γίνει δια ζώσης όταν μοιραστεί σε όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες από ένα κομμάτι των τεσσάρων κομμένων φωτογραφιών και στη συνέχεια **ταιριάζουν οι μαθητές/τριες τα κομμάτια σε ολοκληρωμένες εικόνες**. Στο εξ αποστάσεως εργαστήριο μπορεί να αξιοποιηθεί η πλατφόρμα *Webex* και η επιλογή *Breakout Session*, με τυχαίο μοίρασμα των μαθητών/τριών.

2^ο εργαστήριο: Οι στόχοι του 2^{ου} εργαστηρίου αφορούν την **καλλιέργεια των δεξιοτήτων μάθησης**, και **ψηφιακής μάθησης** του 21^{ου} αιώνα, των **δεξιοτήτων της**

κοινωνικής ζωής (αυτομέριμνας, κοινωνικών δεξιοτήτων και υπευθυνότητας). Αυτό θα υλοποιηθεί με την **αναζήτηση** και **κατηγοριοποίηση** των επαγγελματιών, σύμφωνα με τις παραπάνω τέσσερις κατηγορίες (ψηφιακών ή/και αναλογικών) από τα μέλη της κάθε ομάδας με την αξιοποίηση πολλών πηγών, όπως *συζητήσεις* με παππούδες/γιαγιάδες, *κείμενα* και *φωτογραφίες* εφημερίδων/ περιοδικών, *βίντεο*, *ιστοσελίδων* και *εφαρμογών του διαδικτύου*, της *Wikipedia*, του λογισμικού οπτικοποίησης *Google Earth*, (*Ανοικτοί Ψηφιακοί*) *Εκπαιδευτικοί Πόροι: Αποθετήριο Υλικού (Φωτόδεντρο, Εκπαιδευτική Τηλεόραση, Ιφιγένεια, Αίσωπος, Πρωτέας, Ψηφιακά Βιβλία (διαδραστικά και μη), Khan Academy, Europeana,...)*(π.χ. αξιοποιώντας το *εργαστήριο Η/Υ του σχολείου* ή τον *Η/Υ του σπιτιού* του/της κάθε μαθητή/τριας) και θα γίνει **διερεύνηση** εάν εμπλέκεται η χρήση των ΤΠΕ. Επίσης αφορούν την **καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης των ΤΠΕ** και θα υλοποιηθούν με το «**ανέβασμα**» των ψηφιοποιημένων αρχείων σε **κοινό «cloud» της ομάδας**, αξιοποιώντας επιλεγμένη από την ομάδα κατάλληλη διαδικτυακή πλατφόρμα, όπως Έγγραφα Google, radlet, ιστολόγιο, ..., αξιοποιώντας π.χ. το *εργαστήριο Η/Υ του σχολείου* ή τον *Η/Υ του σπιτιού* του/της κάθε μαθητή/τριας.

3^ο εργαστήριο: Οι στόχοι του 3^{ου} εργαστηρίου αφορούν την **ανάπτυξη της στρατηγικής σκέψης**. Αυτή θα επιτευχθεί με την **συζήτηση** των μελών της κάθε ομάδας για να **ετοιμαστούν** για τη δημόσια συζήτηση (debate) με βασικό ερώτημα: «*Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;*». Επίσης οι ομάδες θα διερευνήσουν και το ερώτημα: «*Ποιες είναι οι νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν στα νέα επαγγέλματα;*».

4^ο εργαστήριο: Οι στόχοι του 4^{ου} εργαστηρίου αφορούν την **καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης των ΤΠΕ**. Αυτοί μπορούν να υλοποιηθούν με την **προετοιμασία του ψηφιακού υλικού** και την **ένταξή του** στο **επιλεγμένο μέσο παρουσίασης** για τη δημόσια συζήτηση (αξιοποιώντας π.χ. το *εργαστήριο Η/Υ του σχολείου* ή τον *Η/Υ του σπιτιού* του/της κάθε μαθητή/τριας).

5^ο εργαστήριο: Οι στόχοι του 5^{ου} εργαστηρίου αφορούν την **καλλιέργεια της στρατηγικής σκέψης** και της **πλάγιας σκέψης**. Αυτό θα επιτευχθεί με τη **δημόσια συζήτηση** (debate) (δια ζώσης ή/και εξ αποστάσεως) για να παρουσιαστούν τα επιχειρήματα της κάθε ομάδας (για το αν τελικά οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι) σε μαθητές/τριες του σχολείου. Μέρος της συζήτησης θα αφορά και τις νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν στα νέα επαγγέλματα.

6^ο εργαστήριο: Οι στόχοι του 6^{ου} εργαστηρίου αφορούν την **καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης των ΤΠΕ**. Για να γίνει αυτό ο/η εκπαιδευτικός θα καλέσει τους/τις μαθητές/τριες του να **κατασκευάσουν** και να **διαμοιράσουν** ένα **έντυπο ή ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο** για τους/τις μαθητές/τριες που θα συμμετάσχουν στη **δημόσια συζήτηση**. Το θέμα του ερωτηματολογίου θα αφορά την **αξιολόγηση** της δημόσιας συζήτησης σε *τρεις άξονες*: α) Πόσο ικανοποιημένοι είναι οι μαθητές/τριες από τα επιχειρήματα της κάθε ομάδας, β) Πόσο επηρέασε η δημόσια

συζήτηση την αρχική τους γνώμη για την σύνδεση των ΤΠΕ με τα νέα επαγγέλματα, γ) Πόσο σημαντικές είναι οι νέες δεξιότητες για τους ίδιους. Για την κατασκευή του ερωτηματολογίου μπορεί να αξιοποιηθεί το *εργαστήριο Η/Υ του σχολείου* σε διαζώσης περιβάλλον, ενώ σε εξ αποστάσεως περιβάλλον μπορεί να αξιοποιηθεί ο *Η/Υ του σπιτιού* του/της κάθε μαθητή/τριας. Στη συνέχεια θα γίνει η **κοινοποίηση των απαντήσεων** στους/στις μαθητές/τριες, με *ανάρτησή τους στον Πίνακα Ανακοινώσεων* των τάξεων ή με την αποστολή τους στα *ατομικά email* των μαθητών/τριών.

7^ο εργαστήριο: Ο πρώτος στόχος του 7^{ου} εργαστηρίου αφορά την **καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης των ΤΠΕ**. Αυτός μπορεί να υλοποιηθεί με τον **αναστοχασμό** των μαθητών/τριών στην τάξη ή στην πλατφόρμα *Webex-Whiteboard*, όπου θα καταγράφονται οι απόψεις των μαθητών/τριών για τα *βήματα* που έκαναν μέχρι τώρα, τα «*δυνατά*» και τα «*αδύναμα*» σημεία αυτής της πορείας, αξιοποιώντας τη μέθοδο του **καταιγισμού ιδεών (brainstorming)**. Ο δεύτερος στόχος του 7^{ου} εργαστηρίου αφορά την ανάδειξη **ρουτίνων σκέψης και αναστοχασμού** και αυτό μπορεί με την **αυτοαξιολόγηση των ψηφιακών δεξιοτήτων** των ίδιων των μαθητών/τριών, που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με τη βοήθεια ενός *ερωτηματολογίου περιγραφικής αξιολόγησης* που μπορεί να δοθεί σε *έντυπη μορφή* στην τάξη ή σε *ηλεκτρονική μορφή* με τα *ατομικά email* σε *εξ αποστάσεως περιβάλλον*.

Σημείωση: Στο Παράρτημα αυτού του προγράμματος περιλαμβάνονται ενδεικτικές ερωτήσεις, που θα βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να κατασκευάσουν τα δικά τους ερωτηματολόγια.

Εργαστήριο/τίτλος	Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>1^ο εργαστήριο: Χωρισμός σε ομάδες - Ας γνωριστούμε με την ομάδα μας (1 διδ. ώρα)</p>	<p>1α) Ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών σχετικά με την κατηγοριοποίηση των επαγγελμάτων μετά από την αξιοποίηση των ΤΠΕ. 1β) Ενεργή και ισότιμη συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών στην ομάδα τους.</p>	<p>1α) Προβολή σχετικού βίντεο με επαγγέλματα του μέσου του 20^{ου} αιώνα και πιθανές αλλαγές που συνέβησαν λόγω της αξιοποίησης των ΤΠΕ (π.χ. <i>H/Y & προτζέκτορας</i> ή <i>Webex-Share Screen</i>). 1β) Τυχαίος χωρισμός των μαθητών/τριών της τάξης στις τέσσερις διαφορετικές κατηγορίες επαγγελμάτων («ανθεκτικά» επαγγέλματα, «εξαφανισμένα» επαγγέλματα, «προσαρμοσμένα» επαγγέλματα, «νέα» επαγγέλματα) και γνωριμία των μελών (π.χ. με <i>ταίριασμα των τεσσάρων κομμένων φωτογραφιών</i> ή με <i>Webex-Breakout Session</i>).</p>
<p>2^ο εργαστήριο: Αναζήτηση και κατηγοριοποίηση επαγγελμάτων (1 διδ. ώρα)</p>	<p>2α) Καλλιέργεια των δεξιοτήτων μάθησης, και ψηφιακής μάθησης του 21^{ου} αιώνα. 2β) Καλλιέργεια δεξιοτήτων της κοινωνικής ζωής (αυτομέριμνας, κοινωνικών δεξιοτήτων υπευθυνότητας) 2γ) Καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης των ΤΠΕ.</p>	<p>2^α) Αναζήτηση και κατηγοριοποίηση των επαγγελμάτων, σύμφωνα με τις παραπάνω τέσσερις κατηγορίες. (ψηφιακών ή/και αναλογικών) από τα μέλη της κάθε ομάδας με την αξιοποίηση πολλών πηγών, όπως <i>συζητήσεις</i> με παππούδες/γιαγιάδες, <i>κείμενα</i> και <i>φωτογραφίες εφημερίδων/περιοδικών, βίντεο, ιστοσελίδων και εφαρμογών του διαδικτύου, Wikipedia, του λογισμικού οπτικοποίησης Google Earth...</i>) και θα γίνει διερεύνηση εάν εμπλέκεται η χρήση των ΤΠΕ. (αξιοποιώντας π.χ. το <i>εργαστήριο H/Y του σχολείου</i> ή τον <i>H/Y του</i></p>

		<p>σπιτιού του/της κάθε μαθητή/τριας).</p> <p>2β) «Ανέβασμα» των ψηφιοποιημένων αρχείων σε κοινό «cloud» της ομάδας αξιοποιώντας επιλεγμένη από την ομάδα κατάλληλη διαδικτυακή πλατφόρμα, όπως Έγγραφα Google, padlet, ιστολόγιο, ... (αξιοποιώντας π.χ. το εργαστήριο Η/Υ του σχολείου ή τον Η/Υ του σπιτιού του/της κάθε μαθητή/τριας).</p>
<p>3^ο εργαστήριο: Προετοιμασία της ομάδας για τη δημόσια συζήτηση.</p>	<p>3) Ανάπτυξη στρατηγικής σκέψης</p>	<p>3) Συνάντηση της κάθε ομάδας για να ετοιμαστεί για τη δημόσια συζήτηση (debate).</p>
<p>4^ο εργαστήριο: Προσθήκη ψηφιακού υλικού <u>(1 διδ. ώρα)</u></p>	<p>4^α) Καλλιέργεια δεξιοτήτων ψηφιακής μάθησης του 21^{ου} αιώνα. 4β) Καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης των ΤΠΕ.</p>	<p>4) Προετοιμασία του ψηφιακού υλικού στο <i>επιλεγμένο μέσο παρουσίασης</i> για τη δημόσια συζήτηση (αξιοποιώντας π.χ. το εργαστήριο Η/Υ του σχολείου ή τον Η/Υ του σπιτιού του/της κάθε μαθητή/τριας).</p>
<p>5^ο εργαστήριο: Δημόσια συζήτηση (debate) για το πώς οι ΤΠΕ αλλάζουν τα επαγγέλματα. <u>(1 διδ. ώρα)</u></p>	<p>5α) Καλλιέργεια δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας. 5β) Καλλιέργεια στρατηγικής σκέψης.</p>	<p>5^α) Δημόσια συζήτηση (debate) (δια ζώσης ή/και εξ αποστάσεως) για να παρουσιαστούν τα επιχειρήματα της κάθε ομάδας (για το αν τελικά οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι) σε μαθητές/τριες του σχολείου. 5β) Μέρος της συζήτησης στην ολομέλεια της τάξης αποτελεί και το τι πρέπει να κάνουν οι μαθητές/τριες, ώστε να προετοιμαστούν καλύτερα για τις νέες δεξιότητες που απαιτούνται στα νέα επαγγέλματα.</p>

<p>6^ο εργαστήριο: Καταγραφή συμπερασμάτων από τη δημόσια συζήτηση</p>	<p>6) Καλλιέργεια δεξιοτήτων</p>	<p>6) Στη συνέχεια διαμοιρασμός ενός έντυπου ή ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου στους μαθητές που συμμετείχαν για να αξιολογήσουν τα επιχειρήματα της κάθε ομάδας και κοινοποίηση των απαντήσεών τους σε όλους.</p>
<p>7^ο εργαστήριο: Αναστοχασμός και αυτοαξιολόγηση ψηφιακών ικανοτήτων <u>(1 διδ. ώρα)</u></p>	<p>7^α) Καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης των ΤΠΕ. 7β. Ανάδειξη ρουτίνων σκέψης και αναστοχασμού.</p>	<p>7^α) Αναστοχασμός με τη μέθοδο του <i>καταιγισμού ιδεών (brainstorming)</i> (π.χ. στην τάξη ή στην Webex). 7β) Αυτοαξιολόγηση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με <i>ερωτηματολόγιο περιγραφικής αξιολόγησης</i> (π.χ. έντυπο στην τάξη ή με ατομικά email).</p>

5. Δειγματικά Φύλλα εργασίας

1^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	.....	ΤΜΗΜΑ:	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-2022
Θεματική	4. Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία	Υποθεματική	Νέες επαγγελματικές δεξιότητες
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Χωρισμός σε ομάδες - Ας γνωριστούμε με την ομάδα μας		
Δεξιότητες στόχευσης του 1 ^{ου} εργαστηρίου	Α1. Δεξιότητες μάθησης 21 ^{ου} αιώνα (4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία		

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1^{ου} ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επώνυμο:

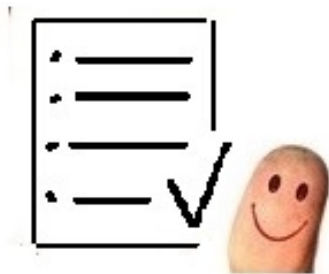
Όνομα:

Παρατσούκλι ομάδας:

Ημ/νία:

Δραστ. 1.1: Παρακολούθησε το βίντεο με επαγγέλματα του μέσου του 20^{ου} αιώνα (βλ. παρακάτω 10. Ενδεικτική Δικτυογραφία).

Δραστ. 1.2: Απάντησε στις ερωτήσεις:

«Ποια από αυτά **δεν υπάρχουν** πια («εξαφανισμένα» επαγγέλματα);

Ποια **έχουν αλλάξει** («προσαρμοσμένα» επαγγέλματα);

Ποια **παραμένουν τα ίδια** («ανθεκτικά» επαγγέλματα);

Ποια σημερινά επαγγέλματα **δεν υπήρχαν τότε** («νέα» επαγγέλματα);

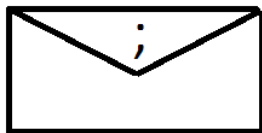
Γιατί πιστεύεις ότι έγινε αυτό;»

Δραστ. 1.3: Διάλεξε στην τύχη ένα κομμάτι από τις κομμένες φωτογραφίες και **ταίριαξέ το** με τα άλλα που λείπουν. Όσοι/ες έχουν τα «σωστά» κομμάτια **ανήκουν** στην ομάδα σου.

Δραστ. 1.4: Αποφασίστε ποιος/α από την ομάδα σας θα σας οργανώσει ως «ειδικός».

Δραστ. 1.5: Συζήτησε με τα μέλη της ομάδας σου για το «**κρυφό μήνυμα**» της φωτογραφίας σας.

Δραστ. 1.6: Σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να βρείτε πληροφορίες για την κατηγορία των επαγγελμάτων της φωτογραφίας σας.

2^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	.....	ΤΜΗΜΑ:	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-2022
Θεματική	4. Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία	Υποθεματική	Νέες επαγγελματικές δεξιότητες
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Αναζήτηση και κατηγοριοποίηση επαγγελμάτων		
Δεξιότητες στόχευσης του 2 ^{ου} εργαστηρίου	<p>A1. Δεξιότητες μάθησης 21^{ου} αιώνα (4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα).</p> <p>A2. Ψηφιακή μάθηση 21^{ου} αιώνα (4cs σε ψηφιακό περιβάλλον) (Ψηφιακή επικοινωνία, Ψηφιακή συνεργασία, Ψηφιακή δημιουργικότητα, Ψηφιακή κριτική σκέψη, Συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας).</p> <p>B1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (Αυτομέριμνα, Κοινωνικές Δεξιότητες, Υπευθυνότητα).</p> <p>Γ2. Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων (Πληροφορικός γραμματισμός, Ψηφιακός γραμματισμός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Γραμματισμός στα μέσα, Ασφάλεια στο διαδίκτυο).</p>		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία		

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2^{ου} ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επώνυμο:

Όνομα:

Παρατσούκλι ομάδας:

Ημ/νία:

Δραστ. 2.1: Αναζήτησε, επέλεξε και αποθήκευσε τις πληροφορίες που κρίνεις σημαντικές αξιοποιώντας τις παρακάτω πηγές από το Φωτόδεντρο (και όχι μόνο) για τις κατηγορίες των επαγγελματιών που διερευνάς (βλ. παρακάτω 10. Ενδεικτική Δικτυογραφία):.

Δραστ. 2.2: Επαγγέλματα που χάνονται στον χρόνο. (βλ. παρακάτω 10. Ενδεικτική Δικτυογραφία).

Δραστ. 2.3: Ο υπολογιστής στην καθημερινότητα (βλ. παρακάτω 10. Ενδεικτική Δικτυογραφία).

Δραστ. 2.4: Επαγγέλματα της αρχαιότητας και σύγχρονα επαγγέλματα (βλ. παρακάτω 10. Ενδεικτική Δικτυογραφία).

Δραστ. 2.5: Επίσης μπορείς να αναζητήσεις περισσότερες πληροφορίες και από τις παρακάτω πηγές: Φωτόδεντρο, Εκπαιδευτική Τηλεόραση, Ιφιγένεια, Αίσωπος, Πρωτέας, Ψηφιακά Βιβλία (διαδραστικά και μη), Khan Academy, Europeana,...

Δραστ. 2.6: «Ανέβασε» τις πληροφορίες σου στην επιλεγμένη κοινή διαδικτυακή πλατφόρμα της ομάδας σου (π.χ. Έγγραφα Google, padlet, ιστολόγιο, ...).

3^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	.....	ΤΜΗΜΑ:	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-2022
Θεματική	4. Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία	Υποθεματική	Νέες επαγγελματικές δεξιότητες
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Προετοιμασία της ομάδας για τη δημόσια συζήτηση.		

Δεξιότητες στόχευσης του 3 ^{ου} εργαστηρίου	Δ1. Στρατηγική σκέψη (Οργανωσιακή σκέψη, Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων).
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία

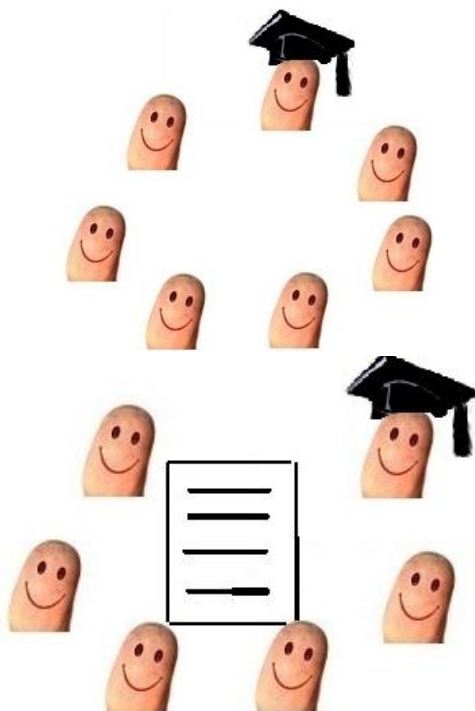
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3^{ου} ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επώνυμο:

Όνομα:

Παρατσούκλι ομάδας:

Ημ/νία:

Δραστ. 3.1: Οι μαθητές/τριες της ίδιας ομάδας **συζητείστε** και **επιλέξτε** τα επιχειρήματα που θα χρησιμοποιήσετε στη δημόσια συζήτηση με θέμα: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;».

Δραστ. 3.2: Επίσης, **διατυπώστε** την άποψή σας στην ερώτηση: «Ποιες είναι οι νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν στα νέα επαγγέλματα;»

4^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	.....	ΤΜΗΜΑ:	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-2022
Θεματική	4. Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία	Υποθεματική	Νέες επαγγελματικές δεξιότητες
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Προσθήκη ψηφιακού υλικού		
Δεξιότητες στόχευσης του 4 ^{ου} εργαστηρίου	Γ1. Δεξιότητες της τεχνολογίας (Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών).		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία		

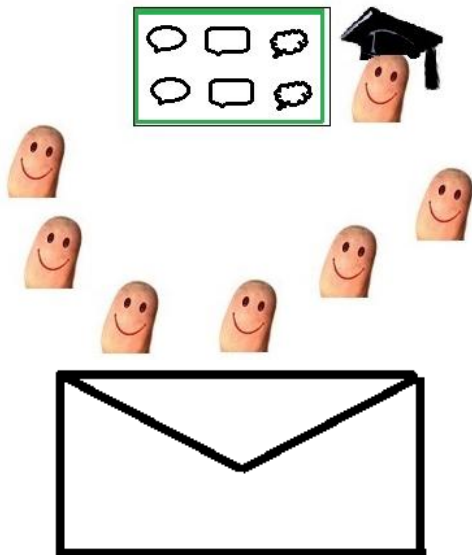
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4^{ου} ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επώνυμο:

Όνομα:

Παρατσούκλι ομάδας:

Ημ/νία:

Δραστ. 4.1: Ετοιμάσε το ψηφιακό υλικό της ομάδας σου για τη δημόσια συζήτηση με βάση το θέμα: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» και τις απαντήσεις σου στην ερώτηση: «Ποιες είναι οι νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν στα νέα επαγγέλματα;»

Δραστ. 4.2: Γράψε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα και στείλε το στους/τις μαθητές/τριες που θα έρθουν στη δημόσια συζήτηση.

5^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	.....	ΤΜΗΜΑ:	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-2022
Θεματική	4. Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία	Υποθεματική	Νέες επαγγελματικές δεξιότητες
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Δημόσια συζήτηση (debate) για το πώς οι ΤΠΕ αλλάζουν τα επαγγέλματα.		
Δεξιότητες στόχευσης του 5^{ου} εργαστηρίου	<p>Δ1. <i>Στρατηγική σκέψη</i> (Οργανωσιακή σκέψη, Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων).</p> <p>Δ2. <i>Πλάγια σκέψη</i> (Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη).</p>		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία		

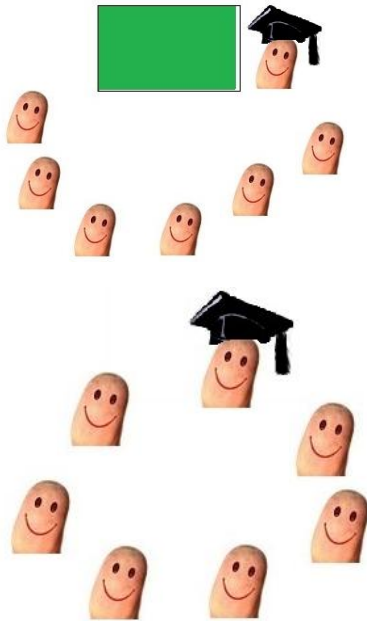
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5^{ου} ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επώνυμο:

Όνομα:

Παρατσούκλι ομάδας:

Ημ/νία:

Δραστ. 5.1: Παρουσιάστε το υλικό σας στους/στις μαθητές/τριες που καλέσατε στη δημόσια συζήτηση, με βάση το θέμα: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» και την ερώτηση: «Ποιες είναι οι νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν στα νέα επαγγέλματα;»

Δραστ. 5.2: Συζητήστε με τους/τις μαθητές/τριες των άλλων ομάδων και απαντήστε στις ερωτήσεις του ακροατηρίου.

6^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	.....	ΤΜΗΜΑ:	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-2022
Θεματική	4. Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία	Υποθεματική	Νέες επαγγελματικές δεξιότητες
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Καταγραφή συμπερασμάτων από τη δημόσια συζήτηση		

Δεξιότητες στόχευσης του 6 ^{ου} εργαστηρίου	<p>Γ1. <i>Δεξιότητες της τεχνολογίας</i> (Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών).</p> <p>Γ2. <i>Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων</i> (Πληροφορικός γραμματισμός, Ψηφιακός γραμματισμός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Γραμματισμός στα μέσα, Ασφάλεια στο διαδίκτυο).</p>
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία

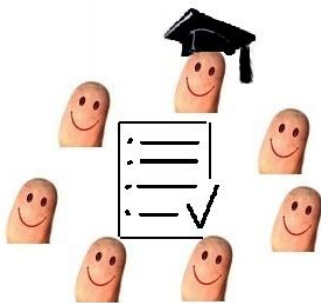
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6^{ου} ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επώνυμο:

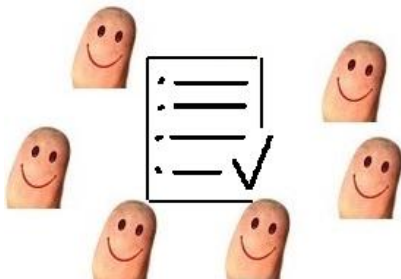
Όνομα:

Παρατσούκλι ομάδας:

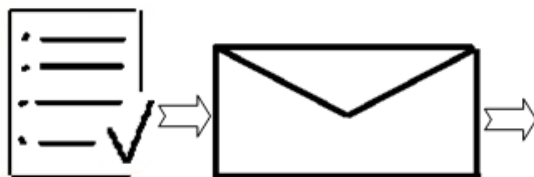
Ημ/νία:

Δραστ. 6.1: Κατασκευάστε ένα έντυπο ή ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της δημόσιας συζήτησης για τους/τις μαθητές/τριες που συμμετείχαν στη δημόσια συζήτηση, με βάση τους παρακάτω άξονες: α) Πόσο ικανοποιημένοι είναι οι μαθητές/τριες από τα επιχειρήματα της κάθε ομάδας, β) Πόσο επηρέασε η δημόσια συζήτηση την αρχική τους γνώμη για την σύνδεση των ΤΠΕ με τα νέα επαγγέλματα, γ) Πόσο σημαντικές είναι οι νέες δεξιότητες για τους ίδιους. (βλ. Ενδεικτικές ερωτήσεις στο Παράρτημα).

Δραστ. 6.2: Μοιράστε το στους/στις παραπάνω μαθητές/τριες για να το απαντήσουν.

Δραστ. 6.3: Συγκεντρώστε τις απαντήσεις, ομαδοποιείτε τις και στείλτε τις πίσω σε όλους/ες.

7^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	.....	ΤΜΗΜΑ:	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-2022
Θεματική	4. Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία	Υποθεματική	Νέες επαγγελματικές δεξιότητες
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Στ' Δημοτικού και Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Αναστοχασμός και αυτοαξιολόγηση ψηφιακών ικανοτήτων		
Δεξιότητες στόχευσης του 7^{ου} εργαστηρίου	Γ2. Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων (Πληροφορικός γραμματισμός, Ψηφιακός γραμματισμός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Γραμματισμός στα μέσα, Ασφάλεια στο διαδίκτυο). Δ3. Ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός.		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία		

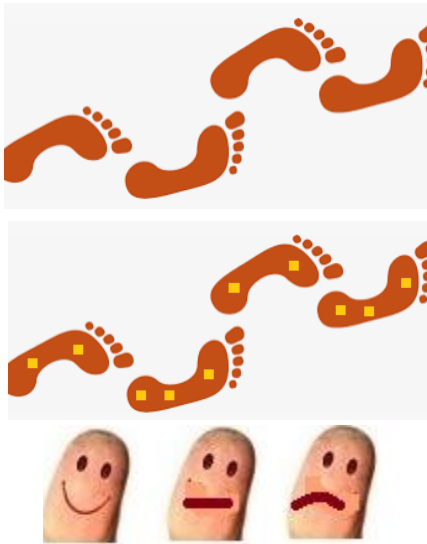
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 7^{ου} ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επώνυμο:

Όνομα:

Παρατσούκλι ομάδας:

Ημ/νία:

Δραστ. 7.1: Σκεφτείτε τα βήματα που κάνατε στην ομάδα σας για να φτάσετε στη δημόσια συζήτηση και **αναδείξετε** τα δυνατά της σημεία και τα σημεία που χρειάζεται βελτίωση.

Δραστ. 7.2: Προτείνετε τρόπους βελτίωσης για τα αδύναμα σημεία της.

Δραστ. 7.3: Γράψτε τα συναισθήματά σας όσο συμμετείχατε στην έρευνα.

Δραστ. 7.4: Συμπλήρωσε το ερωτηματολόγιο που θα σου δώσει ο/η δάσκαλος/α σου.

6. Αξιολόγηση του Προγράμματος

Η αξιολόγηση του προγράμματος και ο αναστοχασμός θα στηριχτεί σε τρεις άξονες:

- α) Στις απαντήσεις του **ερωτηματολογίου παρακολούθησης του εκπαιδευτικού** για την περιγραφή της πορείας υλοποίησης του κάθε εργαστηρίου. (βλ. Παράρτημα)
- β) Στις απαντήσεις του **ερωτηματολογίου αξιολόγησης** των μαθητών/τριών που συμμετείχαν στη δημόσια συζήτηση. (βλ. Παράρτημα)
- γ) Στις απαντήσεις του **ερωτηματολογίου της περιγραφικής αυτοαξιολόγησης**, που θα γίνει στο τελευταίο 7^ο εργαστήριο. (βλ. Παράρτημα)

7. Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

Οι μαθητές/τριες μπορούν να αναρτήσουν το υλικό της έρευνάς τους στο *portfolio* τους. Επίσης μπορούν ακολουθώντας την ίδια μεθοδολογία να διερευνήσουν και άλλα ενδιαφέροντα θέματα.

8. Σενάριο για το βίντεο

Βιντεοσκόπηση της δημόσιας συζήτησης και επιλογή των πιο «δυνατών» ή και «αδύναμων» στιγμιότυπων από αυτή.

9. Βιβλιογραφία

«Ο υπολογιστής στην κοινωνία και στον πολιτισμό», Πληροφορική Α', Β', Γ', Γυμνασίου, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ΙΤΥΕ, σελ. 208, <http://ebooks.edu.gr/ebooks/v2/classcoursespdf.jsp?classcode=K09>.

Πρόγραμμα για την πιστοποίηση στην Ψηφιακή Ικανότητα Horisson 2020 «CRISS», (<https://www.crissh2020.eu/get-started>) (<https://www.crissh2020.eu/deliverables/>).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης. (2020). *CRISS - Απόκτηση, αξιολόγηση και πιστοποίηση της Ψηφιακής Ικανότητας - Διδακτικά Σενάρια Πιστοποίησης* (Γ. Γώγουλος, Γ. Πανσεληνάς, & Ι. Τζωρτζάκης, Eds.). Π.Δ.Ε. Κρήτης.

10. Ενδεικτική Δικτυογραφία

Οι παρακάτω ηλεκτρονικές διευθύνσεις αφορούν προτάσεις που θα βοηθήσουν τον/την εκπαιδευτικό να κατανοήσει καλύτερα το ψηφιακό υλικό με το οποίο θα ασχοληθούν οι μαθητές/τριές του και θα έχουν ως αφετηρία για την έρευνά τους. Δεν είναι το μοναδικό υλικό και δεν θα πρέπει να δεσμεύει εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες.

Δραστ. 1.1: Ενδεικτικό βίντεο με επαγγέλματα του μέσου του 20^{ου} αιώνα και τίτλο: «ΧΙΟΣ - Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΤΗ ΧΙΟ, ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ 1950+ BY DIMITRIOS ANAGNOSTOU», <https://www.youtube.com/watch?v=VNYSDrOJtIA> [ΜΑΪΟΣ 2021].

Δραστ. 2.1: Ενδεικτικό υλικό με τίτλο: «Μικροεπαγγέλματα της Θεσσαλονίκης κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου», <HTTP://PHOTODENTRO.EDU.GR/AGGREGATOR/LO/PHOTODENTRO-LOR-8521-11334>, [ΜΑΪΟΣ 2021].

Δραστ. 2.2: Ενδεικτικό υλικό με τίτλο: «Επαγγέλματα που χάνονται στον χρόνο»: <http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-6994>, [ΜΑΪΟΣ 2021].

Δραστ. 2.3: Ενδεικτικό υλικό με τίτλο: «Ο υπολογιστής στην καθημερινότητα», <HTTP://PHOTODENTRO.EDU.GR/AGGREGATOR/LO/PHOTODENTRO-LOR-8521-720>, [ΜΑΪΟΣ 2021].

Δραστ. 2.4: Ενδεικτικό υλικό με τίτλο: «Επαγγέλματα της αρχαιότητας και σύγχρονα επαγγέλματα», (<HTTP://PHOTODENTRO.EDU.GR/AGGREGATOR/LO/PHOTODENTRO-LOR-8521-7455>), [ΜΑΪΟΣ 2021].

11. Παράρτημα

11.1 Ενδεικτικές εικόνες του 1^{ου} εργαστηρίου

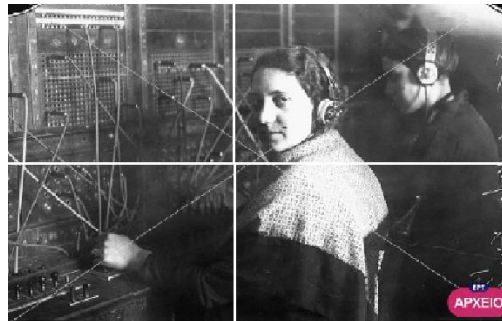
ΟΜΑΔΑ «ΑΝΘΕΚΤΙΚΩΝ» ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 1

(https://www.freepik.com/free-photo/close-up-female-potter-s-hand-molding-with-clay-pottery-wheel_4496113.htm)

ΟΜΑΔΑ «ΕΞΑΦΑΝΙΣΜΕΝΩΝ» ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 2

(<https://archive.ert.gr/1589/>)

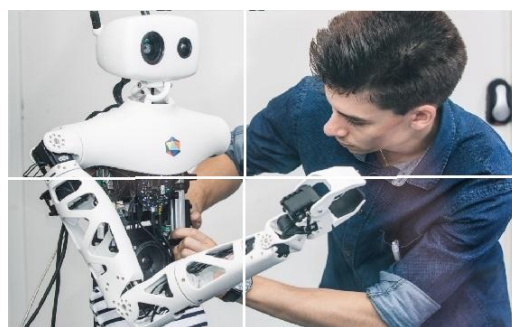
ΟΜΑΔΑ «ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ» ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 3

(<https://mathinoumeasfaleis.gov.gr/tile/krpedefsi/>)

ΟΜΑΔΑ «ΝΕΩΝ» ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 4

(<https://www.flickr.com/photos/117994717@N06/50107340228/>)

11.2 Ενδεικτικό ερωτηματολόγιο του εκπαιδευτικού

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου (βλ. συνοδευτικό αρχείο: **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.docx**) είναι ενδεικτικές και στηρίζονται στα διδακτικά σενάρια του προγράμματος: «**Πρόγραμμα για την πιστοποίηση στην Ψηφιακή Ικανότητα Horisson 2020 «CRISS»**», που βρίσκονται στον τόμο: **Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης. (2020). CRISS - Απόκτηση, αξιολόγηση και πιστοποίηση της Ψηφιακής Ικανότητας - Διδακτικά Σενάρια Πιστοποίησης** (Γ. Γώγουλος, Γ. Πανσεληνάς, & Ι. Τζωρτζάκης, Eds.). Π.Δ.Ε. Κρήτης.

11.3 Ενδεικτικό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της δημόσιας συζήτησης

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου (βλ. συνοδευτικό αρχείο: **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.docx**) είναι ενδεικτικές και στηρίζονται στα διδακτικά σενάρια του προγράμματος: «**Πρόγραμμα για την πιστοποίηση στην Ψηφιακή Ικανότητα Horisson 2020 «CRISS»**», που βρίσκονται στον τόμο: **Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης. (2020). CRISS - Απόκτηση, αξιολόγηση και πιστοποίηση της Ψηφιακής Ικανότητας - Διδακτικά Σενάρια Πιστοποίησης** (Γ. Γώγουλος, Γ. Πανσεληνάς, & Ι. Τζωρτζάκης, Eds.). Π.Δ.Ε. Κρήτης.

11.4 Ενδεικτικό ερωτηματολόγιο περιγραφικής αυτοαξιολόγησης

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου (βλ. συνοδευτικό αρχείο: **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.docx**) είναι ενδεικτικές και στηρίζονται στα διδακτικά σενάρια του προγράμματος: «**Πρόγραμμα για την πιστοποίηση στην Ψηφιακή Ικανότητα Horisson 2020 «CRISS»**», που βρίσκονται στον τόμο: **Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης. (2020). CRISS - Απόκτηση, αξιολόγηση και πιστοποίηση της Ψηφιακής Ικανότητας - Διδακτικά Σενάρια Πιστοποίησης** (Γ. Γώγουλος, Γ. Πανσεληνάς, & Ι. Τζωρτζάκης, Eds.). Π.Δ.Ε. Κρήτης.

Σημείωση: Στις παρακάτω **δέκα (10)** κλειστές ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής η **σωστή απάντηση** είναι αυτή με τα **κόκκινα έντονα γράμματα**.

ΑΠΑΝΤΗΣΕ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΣ **ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ** ΩΣ **ΣΩΣΤΗ**

1. Το πρόγραμμα με τίτλο: «**Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;**» έχει ως στόχο να βοηθήσει τους μαθητές/τριες:

α) να αντιληφθούν τις αλλαγές που συμβαίνουν στο εργασιακό περιβάλλον λόγω της χρήσης των ΤΠΕ.

β) να «παρακολουθήσουν» τις αλλαγές αυτές.

γ) να γνωρίσουν τις νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν τα επόμενα χρόνια στην επαγγελματική τους πορεία.

δ) όλα τους παραπάνω.

2. Οι μαθητές/τριες που συμμετέχουν στη **συνεργατική έρευνα** του προγράμματος με τίτλο: «**Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;**» χωρίζονται σε ομάδες που ερευνούν:

- τα «**ανθεκτικά**» επαγγέλματα και τα «**εξαφανισμένα**» επαγγέλματα.
- τα «**προσαρμοσμένα**» επαγγέλματα και τα «**νέα**» επαγγέλματα.
- **και τις τέσσερις παραπάνω κατηγορίες.**

3. Στο πρόγραμμα με τίτλο: «**Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;**» εφαρμόζονται καινοτόμες **μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις**, όπως:

- η **συνεργατική μάθηση** και η **υπόδυση ρόλων** (ομιλητή και ακροατηρίου).
- η **επίλυση προβλήματος** και τα **σχέδια εργασίας**.
- η **διαλογική συζήτηση** και ο **καταιγισμός ιδεών**.
- **όλες οι παραπάνω προσεγγίσεις**

4. Στο **2^ο Εργαστήριο** του προγράμματος με τίτλο: «**Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;**» προτείνεται στους/στις μαθητές/τριες να **αναζητήσουν**, να **επιλέξουν** και να **αποθηκεύσουν** πληροφορίες από συγκεκριμένες ηλεκτρονικές διευθύνσεις που υπάρχουν:

- στην **Ιφιγένεια**
- στον **Αίσωπο**
- **στο Φωτόδεντρο**
- στην **Εκπαιδευτική Τηλεόραση**
- στον **Πρωτέα**
- στα **Ψηφιακά Βιβλία**

5. Στο 2^ο Εργαστήριο του προγράμματος με τίτλο: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» οι μαθητές/τριες «ανεβάζουν» τις πληροφορίες που βρήκαν:

- στα Έγγραφα Google.
- στην εφαρμογή «padlet».
- σε ένα ιστολόγιο (blog).
- **σε όποια κοινή διαδικτυακή πλατφόρμα επιλέξει η κάθε ομάδα.**

6. Στο 3^ο και 4^ο Εργαστήριο του προγράμματος με τίτλο: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» οι μαθητές/τριες συζητούν, επιλέγουν και παρουσιάζουν τα επιχειρήματά τους απαντώντας:

- στην ερώτηση: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;».
- στην ερώτηση: «Ποιες είναι οι νέες δεξιότητες που θα απαιτηθούν στα νέα επαγγέλματα;».
- **σε όλες τις παραπάνω ερωτήσεις.**

7. Στο 5^ο Εργαστήριο του προγράμματος με τίτλο: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» το υλικό της κάθε ομάδας παρουσιάζεται στο ακροατήριο:

- από τον/την εκπαιδευτικό της τάξης.
- **από όποιον/α αποφασίσει η κάθε ομάδα.**
- από τον/την «ειδικό» της κάθε ομάδας.

8. Στο 6^ο Εργαστήριο του προγράμματος με τίτλο: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» οι μαθητές/τριες κατασκευάζουν ένα έντυπο ή ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο στηριζόμενοι στους παρακάτω άξονες:

α) Πόσο ικανοποιημένοι είναι οι μαθητές/τριες από τα επιχειρήματα της κάθε ομάδας.

β) Πόσο επηρέασε η δημόσια συζήτηση την αρχική τους γνώμη για την σύνδεση των ΤΠΕ με τα νέα επαγγέλματα.

γ) Πόσο σημαντικές είναι οι νέες δεξιότητες για τους ίδιους.

δ) Σε όλους τους παραπάνω άξονες.

9. Στο 7^ο Εργαστήριο του προγράμματος με τίτλο: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» ο/η εκπαιδευτικός και οι μαθητές/τριες συζητούν για να αναδείξουν:

- τα «δυνατά» σημεία της έρευνας.
- τα «αδύναμα» σημεία της έρευνας.
- τα συναισθήματά τους (όσο διαρκούσε η έρευνα).
- **όλα τα παραπάνω.**

10. Η αξιολόγηση και ο αναστοχασμός του προγράμματος με τίτλο: «Οι ΤΠΕ αλλάζουν τον επαγγελματικό μας προσανατολισμό ή όχι;» θα στηριχτεί:

- Στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου παρακολούθησης του εκπαιδευτικού για την περιγραφή της πορείας υλοποίησης του κάθε εργαστηρίου.
- Στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου αξιολόγησης των μαθητών/τριών που συμμετείχαν στη παρουσίαση.
- Στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου της περιγραφικής αυτοαξιολόγησης, που θα γίνει στο τελευταίο 7^ο εργαστήριο.
- **Στις απαντήσεις και των τριών παραπάνω ερωτηματολογίων.**